

‘Meten om te weten’

Bemefa brengt gemedicineerde voeders in kaart

Diervoeding

[Jef Verhaeren]

“Een strategie tot reductie van het antibioticagebruik kan alleen worden uitgewerkt als er een totaalbeeld van het gebruik is gevormd”, aldus Yvan Dejaegher, generaal-directeur van Bemefa. De federatie maakt hiermee een begin door gemedicineerde voeders in kaart te brengen.

Resistentie door het gebruik van antibiotica blijft een veelbesproken onderwerp, zowel bij de dierlijke als humane geneeskunde. Overheidsmaatregelen om het antibioticagebruik te reduceren blijven niet uit. Het is echter van groot belang eerst het gebruik van antibiotica te kennen; meten om te weten. Onjuiste schattingen en improvisaties leiden tot verkeerde maatregelen, volgens Yvan Dejaegher, directeur-generaal van Bemefa.

Karen Kerckhofs en Yvan Dejaegher lichten de enquête toe.

De federatie speelde al lang met het idee om zelf het gebruik van gemedicineerde voeders te registreren. Vorig jaar

werd een betrouwbare enquête opgesteld om het gebruik van gemedicineerde voeders in 2009 in kaart te brengen. Samen met wetenschappelijk medewerkster communicatie Karen Kerckhofs deed Dejaegher de resultaten uit de doeken.

Deel van geheel

Dejaegher benadrukt dat de enquête slechts betrekking heeft op de geregistreerde voormengsels die door de mengvoederindustrie worden aangewend. “De behandeling met geneesmiddelen als antibiotica, behandeling via het

drinkwater of via het voeder en individuele behandelingen vallen buiten de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de mengvoedersector.” Er ontstaat dus geen totaalbeeld. “Hierdoor is een volwaardige strategie tot reductie nog niet mogelijk”, meent Dejaegher. Om tot een vollediger beeld te komen, wordt door Belpork, de beheersvereniging van het Certus-label, een onderzoek opgezet bij tachtig varkensbedrijven. Het diergeneeskundig gebruik en de behandeling via het drinkwater worden hierbij in kaart gebracht. De Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent heeft een systeem uitgewerkt om dit te registreren. Later zal ook Belplume, de beheersvereniging van het gelijknamige label voor pluimvee, in het project stappen. “Het hele project zal zo’n achttien maanden in beslag nemen”, voorspelt Dejaegher.

Voormengsels

De enquête bevraagt het gebruik van door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) erkende gemedicineerde voormengsels door mengvoederfabrikanten die daartoe erkend zijn door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). In België gaat het om 62 mengvoederfabrikanten, waarvan er drie geen gemedicineerde voormengsels hebben ingemengd in 2009. Van de 59 die wel gemedicineerde voormengsels aanwendden, hebben er 56 aan de enquête deelgenomen. Samen

waren zij goed voor de productie van 653.805 kg gemedicineerde voormengsels. Het onderzoek betreft twee systemen van inmenging: in de fabriek of via een fijndoseersysteem.

Duidelijk beeld

Tabel 1 geeft de tonnages aangewende gemedicineerde voeders weer per diersoort (derde kolom). In de tweede kolom wordt aangegeven of één, twee, drie of vier verschillende gemedicineerde voormengsels werden aangewend en in de laatste kolom staan het aantal fabrikanten. Pluimveeproducenten vervaardigden samen 1.225.286 ton voer, waarvan 5.479,65 ton gemedicineerd was, oftewel 0,45 procent van hun productie. De 54 deelnemers die samen 3.331.737 ton varkensvoeder produceerden, waren goed voor de productie van 215.633 ton gemedicineerd voeder, oftewel 6,47 procent van het door hen geproduceerde varkensvoeder.

Mijlpaal

“Met deze enquête hebben we een mijlpaal gecreëerd”, zegt Dejaegher. “Wij zullen dit jaarlijks herhalen. We pleiten voor een totaalbeeld. Dat wordt met de projecten van Certus en Belplume beoogd. Het is de bedoeling de registratie van het antibioticagebruik in de las-

tenboeken op te nemen. Als alle gegevens op een betrouwbare manier beschikbaar zijn, kan een zinvolle beleidsstrategie worden uitgewerkt. Wij zijn alvast klaar om met de overheid aan de tafel te gaan zitten.”

Bemefa pleit ervoor dat de Europese koepelfederatie van de mengvoedersector Fefac het in België toegepaste systeem van registratie, de getoetste enquête, overneemt. “Het gebruik van antibiotica en gemedicineerde voeders in de verschillende Europese landen is moeilijk te vergelijken. In sommige landen weet men niet hoeveel er wordt gebruikt. Ook de visie op het gebruik van gemedicineerde voormengsels en antibiotica verschilt van land tot land”, aldus Dejaegher.

Toleranties

Bemefa wil komen tot toleranties voor het in mengen van gemedicineerde voormengsels op het niveau van de mengvoederfabriek. “Gemedicineerde voormengsels verbieden is voor ons geen optie. Het zou het probleem slechts verplaatsen. Versleping kan op die manier worden opgelost, maar het antibioticagebruik blijft”, aldus Dejaegher. Bemefa pleit voor investeringen in nieuwe technieken zoals een goed werkend fijndoseersysteem en het elektronisch voorschrift. ■

Tabel 1. Tonnages gemedicineerde voeders.

Categorie	VM	Tonnages	Aantal
Big (< 20 kg)	1	39616,24	49
Vleesvarken (> 20 kg)	1	107724,17	52
Zeug/beer/fokvarken	1	11208,54	49
Ander varken	1	987,40	4
Totaal varkens VM 1		159536,35	54
Opfokpoelje/ niet leggende kip	1	387,88	10
Braadkip	1	789,33	4
Legkip	1	2777,43	12
Andere kip	1	1289,51	8
Ander pluimvee	1	235,50	5
Totaal pluimvee VM 1		5479,65	21
Konijn	1	994,43	7
Totaal konijn VM 1		994,43	7
Big (< 20 kg)	2	22188,63	40
Vleesvarkens (> 20 kg)	2	26358,11	35
Zeug/beer/fokvarken	2	1031,02	23
Ander varken	2	10,80	3
Totaal varkens VM 2		49588,57	41
Konijn	2	9,00	1
Totaal konijn VM 2		9,00	1
Big (< 20 kg)	3	4367,82	18
Vleesvarken (>20 kg)	3	2091,07	15
Zeug/beer/fokvarken	3	44,40	3
Totaal varkens VM 3		6503,29	22
Vleesvarken (> 20 kg)	4	4,50	1
Totaal varkens VM 4		4,50	1
Varkens totaal		215632,71	54
Pluimvee totaal		5479,65	21
Konijn totaal		1003,43	7
Totaal		222115,78	56

Ontwormen

Bij pluimvee ligt het gebruik van gemedicineerde voeders laag. Bovendien dient een gedeelte van de gemedicineerde voormengsels voor ontworming. Ook bij varkens moet het percentage van 6,47 procent worden genuanceerd. Bij de gemedicineerde voeders voor varkens, waarin slechts één gemedicineerd voormengsel werd gemengd (goed voor 159.536 ton gemedicineerde voormengsels), was 69.216 ton, oftewel 2,08 procent van het gemedicineerd voeder bestemd voor ontworming. Slechts 146.416 ton, oftewel 4,39 procent van het gemedicineerd varkensvoeder voor andere toepassingen.

Uit de analyse van de gebruikte producten blijkt dat 8,66 procent van het gemedicineerde voeder voor ontworming is

bestemd. Tevens blijkt dat zes producten goed zijn voor 84 procent van de totale markt aan gemedicineerde voormengsels. Dierenartsen wijken af van het voorkeuraantal dosissen; zes tot zestien dosissen worden voorgeschreven. In big-

Bij pluimvee is het gebruik van gemedicineerde voeders verwaarloosbaar klein.

genvoeder waarin twee voormengsels zijn gemengd, dient 1,9 procent voor ontworming en van voer met drie voormengsels, bevat 5,5 procent een ontwormingsmiddel. In het voeder voor vleesvarkens waarin twee verschillende gemedicineerde voormengsels zijn opgenomen, dient 64,7 procent voor ontworming. Van het voer waarin drie gemedicineerde voormengsels zijn verwerkt, bevat 99,9 procent een ontwormingsmiddel en van het voer waar drie gemedicineerde voormengsels in zijn gemengd, is dat percentage 100. Bij zeugen, beren en fokvarkens die voeder krijgen met twee gemedicineerde voormengsels, is 38,4 procent voor ontworming bedoeld. Als er drie gemedicineerde voormengsels zijn verwerkt, bevat 65,8 procent een ontwormingsmiddel.

